Europski parlament
2024-2029

Odbor za prava žena i rodnu ravnopravnost

2024/2057(INI)

10.10.2024

NACRT IZVJEŠĆA

o preporuci Europskog parlamenta Vijeću o prioritetima EU-a za 69. sjednicu Komisije UN-a o statusu žena
(2024/2057(INI))

Odbor za prava žena i rodnu ravnopravnost

Izvjestiteljica: Lina Gálvez

SADRŽAJ

Stranica

NACRT PREPORUKE EUROPSKOG PARLAMENTA 3

PRILOG: SUBJEKTI ILI OSOBE OD KOJIH JE IZVJESTITELJICA PRIMILA INFORMACIJE 8

NACRT PREPORUKE EUROPSKOG PARLAMENTA

Vijeću o prioritetima EU-a za 69. sjednicu Komisije UN-a o statusu žena (2024/2057(INI))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir deklaraciju UN-a od 15. rujna 1995. naslovljenu „Pekinška deklaracija i platforma za djelovanje” i ishode konferencija o njezinoj reviziji,

– uzimajući u obzir izvješće glavnog tajnika UN-a od 13. prosinca 2019. upućeno Komisiji UN-a o statusu žena i naslovljeno „Review and appraisal of the implementation of the Beijing Declaration and Platform for Action and the outcomes of the twenty-third special session of the General Assembly” (Revizija i ocjena provedbe Pekinške deklaracije i platforme za djelovanje i ishodi dvadeset trećeg izvanrednog zasjedanja Opće skupštine),

– uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 25. studenoga 2020. naslovljenu „Akcijski plan EU-a za rodnu ravnopravnost (GAP) III – ambiciozan plan za rodnu ravnopravnost i jačanje položaja žena u okviru vanjskog djelovanja EU-a” (JOIN(2020)0017) i popratni zajednički radni dokument službi od 25. studenoga 2020. naslovljen „Ciljevi i pokazatelji za okvir provedbe Akcijskog plana za rodnu ravnopravnost III (2021. – 2025.)” (SWD(2020)0284),

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 10. ožujka 2022. o Akcijskom planu EU-a za rodnu ravnopravnost III[1],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 11. veljače 2021. o budućim izazovima u području prava žena u Europi: više od 25 godina od donošenja Pekinške deklaracije i platforme za djelovanje[2],

– uzimajući u obzir brifing „Accelerating progress on Sustainable Development Goal 5 (SDG 5): Achieving gender equality and empowering women and girls” (Ubrzavanje napretka u ostvarenju 5. cilja održivog razvoja: Postizanje rodne ravnopravnosti i osnaživanje žena i djevojčica), koji je Glavna uprava za usluge parlamentarnih istraživanja objavila 18. rujna 2024.,

– uzimajući u obzir izvješće Odjela UN-a za žene i Odjela UN-a za gospodarska i socijalna pitanja iz rujna 2024. naslovljeno „Progress on the Sustainable Development Goals: The Gender Snapshot 2024” (Napredak u ostvarenju ciljeva održivog razvoja: Prikaz rodnih pitanja 2024.),

– uzimajući u obzir članak 121. Poslovnika,

– uzimajući u obzir izvješće Odbora za prava žena i rodnu ravnopravnost

[1] SL C 347, 9.9.2022., str. 150.
[2] SL C 465, 17.11.2021., str. 160.

(A10-0000/2024),

A. budući da je ravnopravnost žena i muškaraca temeljno načelo EU-a i budući da se vanjsko djelovanje EU-a mora voditi tim načelom;

B. budući da ljudska prava žena i rodna ravnopravnost nisu samo temeljna ljudska prava nego i preduvjeti za jačanje razvoja i smanjenje siromaštva te nužan temelj za miroljubiv, napredan i održiv svijet;

C. budući da se na četvrtoj Svjetskoj konferenciji o ženama održanoj 1995. u Pekingu 189 vlada država iz cijelog svijeta, uključujući EU i njegove države članice, obvezalo predano raditi na rodnoj ravnopravnosti i osnaživanju svih žena i djevojčica;

D. budući da je Pekinška deklaracija i platforma za djelovanje najobuhvatniji globalni program za promicanje rodne ravnopravnosti i da se smatra međunarodnom „poveljom" o pravima žena, da su u njoj prava žena definirana kao ljudska prava i da je izražena vizija jednakih prava, sloboda i mogućnosti za sve žene u svijetu, i budući da je 2015. ponovno potvrđena 5. ciljem održivog razvoja koji glasi „Postići rodnu ravnopravnost i osnažiti sve žene i djevojčice" i koji je dio ciljeva održivog razvoja utvrđenih u Programu UN-a za održivi razvoj do 2030. tako što su utvrđeni podciljevi i konkretne mjere u cijelom nizu pitanja koja utječu na žene i djevojčice;

E. budući da samo šest godina prije 2030. godine i isteka UN-ova roka za ostvarenje ciljeva održivog razvoja nijedan pokazatelj u okviru 5. cilja nije u potpunosti ostvaren; budući da su prema procjenama UN-a potrebne radikalne mjere kako bi se ubrzao napredak i izbjeglo 286 godina potrebnih za uklanjanje nedostataka u pravnoj zaštiti i uklanjanje diskriminirajućeg zakonodavstva za žene;

F. budući da se u studiji UN-a iz 2024.[3] o evaluaciji 5. cilja održivog razvoja ističe da i dalje postoje društvene norme kojima se legitimizira nasilje nad ženama i djevojčicama, ograničava pristup zdravstvenim uslugama, neplaćena skrb i rad u kućanstvu dodjeljuje isključivo ženama te ograničavaju mogućnosti preuzimanja vodećih uloga;

G. budući da je Opća skupština UN-a izrazila zabrinutost zbog aktivnog otpora napretku u pogledu rodne ravnopravnosti i sve većeg transnacionalnog nazadovanja u pogledu prava žena; budući da postoji jasna i hitna potreba za ponovnim potvrđivanjem stvarne ravnopravnosti i ljudskih prava žena i djevojčica[4];

1. preporučuje Vijeću:

---

[3] UN, *Are we getting there? A synthesis of UN system evaluations of SDG 5 (Jesmo li na putu k cilju? Sinteza UN-ovih sustavnih evaluacija 5. cilja održivog razvoja)*, ožujak 2024., https://www.unwomen.org/en/digital-library/publications/2024/03/are-we-getting-there-a-synthesis-of-un-system-evaluations-of-sdg-5.

[4] Opća skupština UN-a, *Escalating backlash against gender equality and urgency of reaffirming substantive equality and the human rights of women and girls: Report of the Working Group on discrimination against women and girls (Eskalacija nazadovanja u pogledu rodne ravnopravnosti i hitnost uspostave stvarne ravnopravnosti i ljudskih prava za žene i djevojčice: Izvješće Radne skupine za diskriminaciju žena i djevojčica)*, 15. svibnja 2024., https://documents.un.org/doc/undoc/gen/g24/073/47/pdf/g2407347.pdf.

(a) da potvrdi svoju predanost Pekinškoj deklaraciji i platformi za djelovanje i brojnim djelovanjima za ljudska prava žena i rodnu ravnopravnost, koji su u njoj sadržani; da potvrdi svoju predanost ljudskim pravima žena uključivanjem rodno osviještene politike u sva područja i cikluse politika, provedbi posebnih i ciljanih mjera za ljudska prava žena i rodnu ravnopravnost te osiguravanju odgovarajućeg donošenja rodno osjetljivog proračuna;

(b) da osigura potpunu i ponosnu provedbu rodne ravnopravnosti i prava žena u svim aspektima vanjskog djelovanja EU-a s pomoću primjereno financiranog, rodno transformativnog, uključivog i intersekcijskog pristupa;

(c) da zajamči puno sudjelovanje Parlamenta i njegova Odbora za prava žena i rodnu ravnopravnost u postupku donošenja odluka o stajalištu EU-a na 69. sjednici Komisije UN-a o statusu žena (10. – 25. ožujka 2025.); da osigura da Parlament ima odgovarajuće i pravodobne informacije i pristup dokumentu o stajalištu EU-a prije pregovora; te da dodatno poboljša međuinstitucijsku suradnju i neformalno savjetovanje, među ostalim prije i tijekom pregovora, kako bi prioriteti Parlamenta bili pravilno uključeni;

(d) da sagleda napredak i zastoje u provedbi Pekinške deklaracije i platforme za djelovanje;

(e) da ojača napore EU-a u cilju prevladavanja preostalih izazova koji stoje na putu potpunoj provedbi Pekinške deklaracije i platforme za djelovanje; da osigura da EU bude primjer drugima uspostavom snažnih političkih mjera za rješavanje, suzbijanje i predviđanje rodne neravnopravnosti u svim njezinim oblicima i za osnaživanje žena u svoj njihovoj raznolikosti;

(f) da ponovno istakne da EU ima važnu ulogu u postizanju rodno ravnopravnog svijeta i da u tu svrhu partnerske zemlje treba podupirati u rješavanju problema rodne diskriminacije; da osigura da EU bude primjer drugima pozivom preostalih pet država članica koje još nisu ratificirale i provele Istanbulsku konvenciju da to učine u najkraćem mogućem roku;

(g) da se založi za jednake mogućnosti za sve u svim područjima života kako bi se ženama u svoj njihovoj raznolikosti omogućilo da ostvare svoj potencijal, posebno u donošenju odluka u politici, gospodarstvu, znanosti ili kulturi, što je također ključno za dobro upravljanje i donošenje politika; da u tom kontekstu izrazi protivljenje semiotskom nasilju nad ženama u politici, kojim se podupiru i jačaju negativni stereotipi o ženama i odvraća mlade žene od ulaska u politiku i javnu sferu;

(h) da naglasi da su slabo političko vodstvo, nedostatak predanosti, nedostatni podaci, nedovoljna ulaganja i jačanje pokreta usmjerenih protiv prava utvrđeni kao prepreke; stoga je potrebno promicati više žena na vodećim položajima, povećati ulaganja i provesti sveobuhvatne reforme politika kako bi se prevladale te sustavne prepreke i postiglo istinski ravnopravno društvo;

(i) da primjenjuje rodno osviještenu politiku i donošenje rodno osjetljivog proračuna u svim područjima politika EU-a, uključujući vanjsko djelovanje, te da u tom pogledu bude primjer drugima;

(j) da se obveže na stalno ocjenjivanje i proaktivne korektivne mjere u unutarnjim i vanjskim politikama EU-a u pogledu rodne ravnopravnosti, rodno osviještene

politike i donošenja rodno osjetljivog proračuna;

(k) da pozove Komisiju da dodatno razvije i uvede konkretne i dobro financirane planove i mjere za ostvarivanje UN-ovih ciljeva održivog razvoja, posebno onih povezanih s rodnom ravnopravnošću;

(l) da preuzme vodeću ulogu u globalnoj borbi protiv nazadovanja u pogledu rodne ravnopravnosti i prava žena;

(m) da apelira na Komisiju da dodatno razvije i poboljša prikupljanje podataka razvrstanih po spolu te da osigura da ti podaci doprinose boljem oblikovanju politika; kao i da ojača Europski institut za ravnopravnost spolova i u pogledu financiranja i u pogledu kapaciteta;

(n) da u potpunosti i bez odgode provede Akcijski plan EU-a za rodnu ravnopravnost III (GAP III) i osigura da 85 % svih novih djelovanja u vanjskim odnosima do 2025. doprinosi rodnoj ravnopravnosti i osnaživanju žena;

(o) da primi na znanje i provede preporuke iz Rezolucije Parlamenta od 10. ožujka 2022. o GAP-u III i da tako da prednost GAP-u III u svakom aspektu vanjskog djelovanja EU-a primjenom rodno transformativnog i intersekcijskog pristupa, kako u pogledu geografske primjene GAP-a III tako i u pogledu njegovih područja djelovanja, kao i rodno osviještene politike u svim područjima vanjskog djelovanja, bilo da je riječ o trgovini, razvojnoj politici, humanitarnoj pomoći, sigurnosti ili sektorima kao što su energetika i poljoprivreda;

(p) da osmisli, financira i provede politike kojima se smanjuje uloga roda kao čimbenika siromaštva u EU-u i izvan njega, putem vanjskog djelovanja, uzimajući u obzir intersekcijske čimbenike, uključujući dob, obveze skrbi, invaliditet, rasu i seksualnost;

(q) da se pozabavi sa sustavnim i temeljnim uzrocima siromaštva žena i osnaži žene i djevojčice u svoj njihovoj raznolikosti obrazovanjem, osposobljavanjem, cjeloživotnim učenjem, nediskriminirajućim mogućnostima rada, pristupom socijalnim uslugama, uravnoteženjem neplaćene skrbi i društvenih odgovornosti putem zakonodavnih inicijativa, borbom protiv rodnih stereotipa i promicanjem žena kao uzora;

(r) da pozove na poduzimanje daljnjih napora, donošenje zakonodavstva i provedbu postojećih mjera kako bi se osigurala prava žena radnica u kućanstvima;

(s) da poboljša odgovor, resurse i alate EU-a, i na unutarnjoj i na vanjskoj razini, u pogledu rodno uvjetovanog nasilja, uključujući obiteljsko, seksualno, fizičko, psihološko i ekonomsko nasilje, uključujući u ratnim zonama, uzimajući u obzir migracije, prostituciju i seksualno iskorištavanje;

(t) da osigura da žene u svoj svojoj raznolikosti imaju pristup zdravstvenim uslugama, među ostalim u pogledu spolnih prava i reproduktivnog zdravlja, uključujući obrazovanje o seksualnosti i odnosima koje je primjereno dobi, kontracepciju, siguran i zakonit pobačaj, zdravstvenu skrb za majke i zdravstvene usluge koje se temelje na skrbi;

(u) da pozove na ulaganje većih napora u rješavanje rodnih pitanja u kontekstu zelene tranzicije, s obzirom na intersekcijski i nerazmjeran učinak klimatskih promjena na žene i djevojčice, posebno u zemljama u razvoju, napominjući da

učinci klimatskih promjena nisu rodno neutralni;

(v) da se založi za organizacije civilnog društva koje podupiru prava žena i da ih ojača;

2. nalaže svojoj predsjednici da ovu preporuku proslijedi Vijeću i, radi obavijesti, Komisiji.

PRILOG: SUBJEKTI ILI OSOBE OD KOJIH JE IZVJESTITELJICA PRIMILA INFORMACIJE

Izvjestiteljica izjavljuje, pod svojom isključivom odgovornošću, da nije primila nikakve informacije ni od jednog subjekta ili osobe koje bi u skladu s člankom 8. Priloga I. Poslovniku trebalo navesti u ovom Prilogu.